

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŪKIO SUBJEKTŲ, PERKANČIŲ–PARDUODANČIŲ ŽALIĄ PIENĄ IR
PREKIAUJANČIŲ PIENO GAMINIAIS, NESĄŽININGŲ VEIKSMŲ DRAUDIMO
ĮSTATYMO NR. XII-1907 PAKEITIMO
Į S T A T Y M A S**

2025 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XII-1907 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymą Nr. XII-1907 ir jį išdėstyti nauja redakcija:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŪKIO SUBJEKTŲ, PERKANČIŲ IR PARDUODANČIŲ ŽALIĄ PIENĄ IR
PREKIAUJANČIŲ PIENO GAMINIAIS, NESĄŽININGŲ VEIKSMŲ DRAUDIMO
Į S T A T Y M A S**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

Šis įstatymas nustato:

- 1) žalio pieno pardavėjų ir žalio pieno pirkėjų nesąžiningų veiksmų perkant ir parduodant žalią karvių pieną draudimą;
- 2) institucijas, atsakingas už šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą, ir atsakomybę už šio įstatymo pažeidimus.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Inspektorius** – viešosios įstaigos Žemės ūkio agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) įgaliotas darbuotojas, atliekantis šio įstatymo priežiūros ir vykdymo funkcijas.
2. **Ūkio subjektas** – Lietuvos Respublikoje, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, Europos ekonominės erdvės valstybėje ar trečiojoje valstybėje įsteigtas juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, ūkininkas ar kitas fizinis asmuo (žalio pieno pardavėjas, žalio pieno pirkėjas, žalio pieno perdirbėjas), vykdančys ūkinę ir (arba) komercinę veiklą Lietuvos Respublikoje.

3. **Žalias karvių pienas** (toliau – žalias pienas) – perdirbti skirtas natūralus karvių pienas, kuris nebuvo pašildytas iki aukštesnės kaip 40° C temperatūros ar apdorotas kitu tolygaus efektyvumo metodu.

4. **Žalio pieno pardavėjas** – ūkio subjektas, parduodantis savo ar ne savo pagamintą žalią pieną.

5. **Žalio pieno pardavėjų grupės** – pieną parduodančių ūkio subjektų grupės, skirstomos pagal parduodamo natūralaus riebumo žalio pieno kiekį per vieną reguliariai parduodamo žalio pieno tiekimo laikotarpį, nustatytą Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatyme (toliau – Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymas): I grupė – iki 1 500 kg įskaitytinai, II grupė – daugiau kaip 1 500 kg iki 3 000 kg įskaitytinai, III grupė – daugiau kaip 3 000 kg iki 4 500 kg įskaitytinai, IV grupė – daugiau kaip 4 500 kg iki 7 500 kg įskaitytinai, V grupė – daugiau kaip 7 500 kg iki 15 000 kg įskaitytinai, VI grupė – daugiau kaip 15 000 kg iki 30 000 kg įskaitytinai, VII grupė – daugiau kaip 30 000 kg iki 60 000 kg įskaitytinai, VIII grupė – daugiau kaip 60 000 kg iki 150 000 kg įskaitytinai, IX grupė – daugiau kaip 150 000 kg iki 300 000 kg įskaitytinai, X grupė – daugiau kaip 300 000 kg.

6. **Žalio pieno pirkėjas** – ūkio subjektas, teisės aktų nustatyta tvarka registruotas žalio pieno supirkimo ir (arba) perdirbimo veiklai vykdyti.

7. **Žalio pieno pirkimo kaina** – ūkio subjektų (žalio pieno pirkėjo ir žalio pieno pardavėjo) sutarta pinigų suma, mokama už parduodamą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu nustatytų bazinių pieno sudėties rodiklių žalią pieną, neįskaitant priedų, priemokų ir nuoskaitų.

8. **Žalio pieno pirkimo–pardavimo sutartis** – ūkio subjektų (žalio pieno pirkėjo ir žalio pieno pardavėjo), vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 3 ir 4 straipsniais ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro nustatyta pieno supirkimo tvarka, sudaryta rašytinė sutartis, pagal kurią sutartomis sąlygomis perduodamas žalias pienas.

ANTRASIS SKIRSNIS NESĄŽININGŲ VEIKSMŲ DRAUDIMAS IR ŪKIO SUBJEKTŲ PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOS

3 straipsnis. Ūkio subjektų nesąžiningų veiksmų draudimas

1. Ūkio subjektų nesąžiningi veiksmai perkant ir parduodant žalią pieną yra draudžiami.
2. Žalio pieno pirkėjui draudžiama atlikti šiuos nesąžiningus veiksmus:

- 1) perkant žalią pieną, atitinkantį Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu nustatytus kokybės reikalavimus, iš tos pačios žalio pieno pardavėjų grupės ir jį pristatant žalio pieno pirkėjui tokiu pat būdu (žalias pienas pristatomas į žalio pieno supirkimo punktą, žalias pienas

paimamas tiesiogiai iš ūkio, žalias pienas pristatomas tiesiogiai į žalio pieno perdirbimo įmonę), žalio pieno pirkimo–pardavimo sutartyse taikyti skirtingą žalio pieno pirkimo kainą, išskyrus atvejus, kai žalias pienas perkamas iš žalio pieno pardavėjų, parduodančių savo pagamintą žalią pieną ir priklausančių pieno gamintojų organizacijoms, pripažintoms Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu nustatyta tvarka, tačiau šiuo atveju negali būti taikoma mažesnė žalio pieno pirkimo kainą negu ji būtų nustatyta pagal žalio pieno pardavėjų grupes;

2) nespirti viso žalio pieno kiekio pagal žalio pieno pirkėjo ir žalio pieno pardavėjo, parduodančio daugiau kaip 7500 kg žalio pieno per vieną reguliariai parduodamo žalio pieno tiekimo laikotarpį, sudarytas žalio pieno pirkimo–pardavimo sutartis, nukrypstant ne daugiau kaip 10 procentų nuo žalio pieno pirkimo–pardavimo sutartyse nurodyto žalio pieno kiekio;

3) nepagrįstai mažinti žalio pieno pirkimo kainą;

4) mažinti žalio pieno pirkimo kainą dažniau kaip kas du iš eilės einančius reguliariai parduodamo žalio pieno tiekimo laikotarpius;

5) pirkti žalią pieną iš Lietuvos Respublikoje registruoto žalio pieno pardavėjo, parduodančio savo pagamintą žalią pieną, kurio sudėtis ir kokybė nėra įvertinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro nustatyta tvarka juridiniame asmenyje – valstybės valdomoje akredituotoje laboratorijoje.

4 straipsnis. Reikalavimas pagrįsti žalio pieno pirkimo kainos mažinimą

1. Tuo atveju, kai žalio pieno pirkėjas mažina žalio pieno pirkimo kainą, nustatytą žalio pieno pirkimo–pardavimo sutartyje, daugiau negu 3 procentiniais punktais, jis privalo pagrįsti šios kainos mažinimą ir šį pagrindimą pateikti Agentūrai.

2. Agentūra, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintu tvarkos aprašu, per 8 darbo dienas įvertinusi pagal šio straipsnio 1 dalį žalio pieno pirkėjo pateiktą žalio pieno pirkimo kainos mažinimo pagrįstumą, priima sprendimą dėl žalio pieno pirkimo kainos sumažinimo daugiau negu 3 procentiniais punktais pagrįstumo.

3. Jeigu Agentūra šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka priima sprendimą, kad žalio pieno pirkimo kainos sumažinimas daugiau negu 3 procentiniais punktais yra nepagrįstas, žalio pieno pirkėjui draudžiama mažinti žalio pieno pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytą žalio pieno pirkimo kainą.

5 straipsnis. Draudžiamų nesąžiningų veiksmų priežiūros institucijos

1. Už šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą atsakingos šios institucijos:

1) Agentūra – už šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1–4 punktų nuostatų laikymosi priežiūrą;

2) Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba – už šio įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 5 punkto nuostatų laikymosi priežiūrą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos priežiūros institucijos (toliau – ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijos), pagal kompetenciją atlikdamos šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą, tiria šio įstatymo nuostatų pažeidimus ir taiko šiame įstatyme nustatytas sankcijas.

6 straipsnis. Ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijų teisės ir pareigos

1. Ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijos, pagal kompetenciją atlikdamos šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą, turi teisę:

1) gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, kitų asmenų informaciją ir dokumentus, reikalingus šio įstatymo pažeidimams tirti;

2) gauti iš ūkio subjektų informaciją ir dokumentus, reikalingus šio įstatymo pažeidimams tirti, reikalauti, kad ūkio subjektai patikslintų ir pagrįstų savo teiginius, susijusius su ūkine ir (arba) komercine veikla;

3) reikalauti, kad ūkio subjektai ir kiti už ūkinę ir (arba) komercinę veiklą atsakingi asmenys pateiktų paaiškinimus;

4) šio įstatymo nustatytais atvejais skirti baudas arba įspėjimą.

2. Ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijos privalo:

1) perduoti teisėsaugos institucijoms medžiagą apie šio įstatymo pažeidimus, turinčius nusikalstamos veikos požymių;

2) užtikrinti iš ūkio subjektų gautų dokumentų ir informacijos, kurie sudaro komercinę paslaptį, konfidencialumą.

7 straipsnis. Inspektorių teisės ir pareigos

1. Inspektoriai, tikrinamam ūkio subjektui pateikę tarnybinį pažymėjimą ir (ar) Agentūros vadovo ar jo įgalioto asmens motyvuoto sprendimo vykdyti ūkio subjekto veiklos patikrinimą kopiją, turi teisę:

1) reikalauti, kad ūkio subjektai pateiktų visus prašomus dokumentus, siekdami patikrinti, ar laikomasi šio įstatymo reikalavimų;

2) tikrinti informaciją ir dokumentus, reikalingus šio įstatymo pažeidimams tirti, daryti dokumentų kopijas;

3) reikalauti, kad ūkio subjektai patikslintų ir pagrįstų savo teiginius, susijusius su ūkine ir (arba) komercine veikla.

2. Inspektoriai privalo:

1) atlikdami jiems pavestas funkcijas, vadovautis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo IV skirsnio nuostatomis ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro nustatyta patikrinimų tvarka;

2) užtikrinti iš ūkio subjektų gautų dokumentų ir informacijos, kurie sudaro komercinę paslaptį, konfidencialumą.

TREČIASIS SKIRSNIS

ATSAKOMYBĖS UŽ ŠIO ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS TAIKYMO TVARKA

8 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo tvarka

1. Prašymas atlikti tyrimą turi būti pateiktas rašytiniu pareiškimu. Pareiškime turi būti nurodomos pareiškėjui žinomos šio įstatymo pažeidimo faktinės aplinkybės. Jeigu yra galimybė, prie pareiškimo turi būti pridėti pareiškėjui žinomų šio įstatymo pažeidimo faktinių aplinkybių patvirtinimo ir įrodymo dokumentai.

2. Ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijos pareiškimus dėl šio įstatymo pažeidimų turi išnagrinėti ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo reikalavimus atitinkančio pareiškimo gavimo dienos ir priimti motyvuotą sprendimą. Jeigu yra objektyvių priežasčių, motyvuotu ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijos sprendimu pareiškimo nagrinėjimo terminas gali būti pratęstas, tačiau ne ilgiau kaip vienam mėnesiui.

3. Ūkio subjektų veiklos priežiūros institucija atsisako nagrinėti pareiškimą, jeigu:

1) pareiškime nurodytas šio įstatymo pažeidimas nepriskirtas tos ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijos kompetencijai;

2) pareiškime nurodytos šio įstatymo pažeidimo faktinės aplinkybės buvo tirtos ir dėl jų yra ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijos priimtas sprendimas;

3) nuo šio įstatymo pažeidimo dienos praėjo daugiau kaip vieni metai, o jeigu pažeidimas yra tęstinis, – daugiau kaip vieni metai nuo paskutinių pažeidimo veiksmų atlikimo dienos.

4. Ūkio subjektų veiklos priežiūros institucija, išnagrinėjusi pareiškimą, priima vieną iš šių sprendimų:

1) pripažinti, kad ūkio subjektas pažeidė šio įstatymo reikalavimus, ir taikyti šiame įstatyme nustatytas sankcijas;

2) nutraukti pareiškimo nagrinėjimą, jeigu šio įstatymo pažeidimų nenustatyta.

5. Ūkio subjektų veiklos priežiūros institucija, nustačiusi šio įstatymo pažeidimą, vadovaudamasi objektyvumo ir proporcingumo principais, turi teisę skirti ūkio subjektui šiame įstatyme nustatytą baudą ir (ar) nustatyti įpareigojimą ūkio subjektui nutraukti draudžiamus nesąžiningus veiksmus ar įpareigojimą atlikti veiksmus, atkursiančius ankstesnę padėtį ar pašaliniančius pažeidimo pasekmes, įskaitant žalio pieno pirkimo–pardavimo sutarties pakeitimą.

6. Ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijos sprendimas išsiunčiamas pareiškėjui ir šio įstatymo pažeidimą padariusiam ūkio subjektui.

9 straipsnis. Ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijos sprendimų apskundimas

Ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijos sprendimai gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Ekonominės sankcijos

1. Už šio įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodyto reikalavimo pažeidimą žalio pieno pirkėjui skiriama bauda nuo vieno tūkstančio penkių šimtų iki keturių tūkstančių eurų.

2. Už šio įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodyto reikalavimo pažeidimą žalio pieno pirkėjui skiriama bauda nuo dviejų tūkstančių penkių šimtų iki šešių tūkstančių eurų.

3. Už šio įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 3 ir 4 punktuose nurodytų reikalavimų pažeidimą žalio pieno pirkėjui skiriama bauda nuo vieno tūkstančio aštuonių šimtų iki keturių tūkstančių penkių šimtų eurų.

4. Už šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų nevykdymą žalio pieno pirkėjui skiriama bauda nuo dviejų tūkstančių iki penkių tūkstančių eurų.

5. Už informacijos, reikalingos pareiškimui nagrinėti, nepateikimą, taip pat už neteisingos ar ne visos informacijos pateikimą ūkio subjektams ar kitiems asmenims skiriama bauda nuo vieno tūkstančio iki trijų tūkstančių eurų.

6. Už ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijos įpareigojimų nutraukti draudžiamus nesąžiningus veiksmus, atlikti veiksmus, atkursiančius ankstesnę padėtį ar pašalinančius pažeidimo pasekmes, nevykdymą arba vykdymą ne laiku ūkio subjektams skiriama dviejų šimtų eurų bauda už kiekvieną pažeidimo vykdymo (tęsimo) dieną.

7. Skiriamos baudos dydis priklauso nuo pažeidimo pobūdžio, pažeidimo trukmės ir masto, atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių.

8. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad ūkio subjektai, padarę pažeidimą, savo noru užkirto kelią žalingiems pažeidimo padariniams, padėjo ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijoms tyrimo metu, atlygino nuostolius ar pašalino padarytą žalą. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad ūkio subjektai kliudė atlikti tyrimą, slėpė padarytą pažeidimą, tęsė pažeidimą nepaisydami ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijų nurodymo nutraukti neteisėtus veiksmus.

9. Jeigu yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, skiriamos baudos dydis neturi viršyti ekonominės sankcijos už padarytą pažeidimą vidurkio, o jeigu yra atsakomybę sunkinančių aplinkybių, skiriamos baudos dydis turi būti ne mažesnis kaip ekonominės sankcijos už padarytą pažeidimą vidurkis. Kai yra atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, bauda skiriama atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą. Baudos mažinimas ar didinimas motyvuojamas ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijos sprendime.

10. Ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijos paskirta bauda į valstybės biudžetą turi būti sumokėta ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo dienos, kurią šio įstatymo pažeidėjas gavo ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijos sprendimą dėl baudos skyrimo. Apskundus tokį ūkio subjektų veiklos priežiūros institucijos sprendimą, bauda į valstybės biudžetą turi būti sumokėta ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teismo sprendimo, kuriuo skundas atmestas, įsiteisėjimo dienos.

KETVIRTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimo stebėseną ir rezultatų įvertinimas

Agentūra atlieka šio įstatymo įgyvendinimo stebėseną ir kiekvienais metais iki gegužės 1 dienos pateikia Lietuvos Respublikos Seimui ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei šio įstatymo įgyvendinimo ir pasiektų rezultatų įvertinimo pažymą, kurioje nurodomi pasiekti šio įstatymo tikslai, įvertinami pieno ir pieno produktų mažmeninių kainų grandinės pokyčiai, neigiami padariniai (jeigu tokių buvo) ir pateikiamos išvados dėl šio įstatymo tolesnio taikymo tikslingumo.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia
Seimo nariai

Tadas Sadauskis

Vytautas Jucius

Aidas Gedvilas

Kęstutis Bilius

Lina Šukytė – Korsakė

Daiva Petkevičienė

Karolis Neimantas

Dainius Varnas

Tomas Domarkas

Martynas Gedvilas

Mantas Poškus

Petras Dargis

Remigijus Žemaitaitis

Artūras Skardžius

Raimondas Šukys

Dainoras Bradauskas

Robert Puchovič

Saulius Bucevičius

Bronis Ropė

Valius Ažuolas

Dainius Gaižauskas

Aušrinė Norkienė

Ligita Girskienė

Tadas Prajara

Matas Skamarakas

Violeta Turauskaitė

Kęstutis Mažeika